

Tillväxtverket Regelrådet	
Ank	2015-10-26
Dnr	RR 2015-000337

Regelrådet Regelrådet <regelradet@regelradet.se>

Nils
4/11

Procentsatser för beräkning av egenavgift till sjukförsäkringen för år 2016

1 meddelande

Gürbüz Serdar (4100) <serdar.gurbuz@forsakringskassan.se> 24 oktober 2015 11:20
Till: "info@nnr.se" <info@nnr.se>, "huvudkontoret@skatteverket.se" <huvudkontoret@skatteverket.se>, "remisser@svensktnaringsliv.se" <remisser@svensktnaringsliv.se>, "regelradet@regelradet.se" <regelradet@regelradet.se>, "registrator@inspsf.se" <registrator@inspsf.se>

Hej,

Bifogat inges konsekvensutredning med förslag till procentsatser för beräkning av egenavgift till sjukförsäkringen för år 2016.

Eventuella synpunkter kan lämnas senast måndagen den 9 november 2015, till serdar.gurbuz@forsakringskassan.se.

Bästa hälsningar,

Serdar Gürbüz

Rättslig expert

Försäkringskassan

Rättsavdelningen, Verksamhetsområde
socialförsäkringsjuridik

E-post: serdar.gurbuz@forsakringskassan.se

Tel: 010-116 11 07, vx: 08-786 90 00

Besöksadress: LM Ericssons väg 30

Postadress: 103 51 Stockholm

www.forsakringskassan.se

3 bilagor

 Försäkringskassans föreskrifter egenavgifter 2016.doc
47K

Konsekvensutredning egenavgifter 2015.docx

65K

Missiv extern beredning egenavgifter 2016.doc

61K

Försäkringskassans författningssamling

ISSN 1652-8735

FKFS YYYY:N

Försäkringskassans föreskrifter om procentsatser för beräkning av egenavgift till sjukförsäkringen för år 2016¹;

Utkom från trycket
den dd mmm 20yy

beslutade den XX december 2015.

Med stöd av 4 § förordningen (1998:562) med vissa bemyndiganden för Försäkringskassan föreskriver Försäkringskassan följande.

1 § Egenavgift till sjukförsäkringen avseende beskattningsår 2016 som debiteras år 2017 beräknas enligt följande procentsatser på inkomster upp till och med 7,5 gånger prisbasbeloppet vid årets ingång.

För försäkrad med 1 dags karenstid 5,26 %

För försäkrad med 14 dagars karenstid 4,82 %

För försäkrad med 30 dagars karenstid 4,59 %

För försäkrad med 60 dagars karenstid 4,30 %

För försäkrad med 90 dagars karenstid 4,09 %

2 § På inkomster över 7,5 gånger prisbasbeloppet tillämpas procentsatsen 4,94 % för sjukförsäkringsavgift enligt 3 kap. 17 § socialavgiftslagen (2000:980).

Denna författning träder i kraft den 1 januari 2016.

FÖRSÄKRINGSKASSAN

ANN-MARIE BEGLER

Eva Nordqvist

¹ Senaste författning i ämnet FKFS 2014:14.

Förslag till Försäkringskassans föreskrifter om procentsatser för beräkning av egenavgift till sjukförsäkringen för år 2016

1. Bakgrund och överväganden

Försäkringskassan får med stöd av 4 § förordningen (1998:562) med vissa bemyndiganden för Försäkringskassan fastställa den procentsats som sjukförsäkringsavgiften ska uppgå till när sjukförsäkringen gäller med karenstid.

I budgetpropositionen 2015/16:1 aviserades att företagares egenavgift till sjukförsäkring utan vald karenstid (grundkarens 7 dagar) för år 2016 skulle vara 4,94 % vilket är en höjning i jämförelse med egenavgiften i budgetpropositionen 2014/15:1 för året 2015.

Under hösten 2015 kommer beslut om avgiften avseende beskattningsår 2016 som debiteras år 2017 fattas av riksdagen.

Försäkringskassan föreslår följande:

Egenavgiften vid karenstid till sjukförsäkring ska 2016 vara:

- 5,32 % vid 1 dags karenstid (4,66 % år 2015)
- 4,85 % vid 14 dagars karenstid (4,34 % år 2015)
- 4,53 % vid 30 dagars karenstid (4,16 % år 2015)
- 4,19 % vid 60 dagars karenstid (3,93 % år 2015)
- 3,93 % vid 90 dagars karenstid (3,76 % år 2015)

Bedömning av avgiften

De sociala avgifterna utgörs av sex avgifter, varav sjukförsäkringsavgiften är en av dem. Under 2016 ska sjukförsäkringsavgiften täcka finansieringen av sjukpenning (sjukpenning på normalnivå och sjukpenning på fortsättningsnivå), rehabiliteringspenning, närståendepenning, sjukersättning, aktivitetsersättning (exkl. garantiersättning) graviditetspenning samt statliga ålderspensionsavgifter för motsvarande förmåner. De utgifter som sjukförsäkringsavgiften ska täcka under år 2016 beräknas uppgå till cirka 74 miljarder kr.

Om en egenföretagare väljer karenstid i sjukförsäkringen är det endast den del av totala sjukförsäkringsavgiften som avser sjukpenning som påverkas. Hela avgiften påverkas alltså inte. Den beräkningsmetod som redovisas i bilagan utgår från procentsatsen 4,94 som framgår av budgetpropositionen (prop. 2015/16:1, Förslag till statens budget för 2016, finansplan och skattefrågor, s. 242). Beräkningen av egenavgifterna vid val av karenstid tar sin utgångspunkt i såväl riskdelning över hela kollektivet, som hur den valda karenstiden bedöms påverka försäkringens utgifter.

Bilaga: Beräkningsmodell för egenavgift till sjukförsäkring med karenstid.

2. Alternativa lösningar

Det bedöms inte föreligga några alternativa lösningar.

3. Vilka berörs av regleringen?

De som berörs är samtliga enskilda näringsidkare jämte handels- och kommanditbolagsägare inom samtliga branscher.

4. Konsekvenser

Förslaget medför en höjning av egenavgiften för samtliga karenstider. Störst blir höjningen av en dags karenstid.

5. Stämmer regleringen med eventuella EU-krav?

Förslaget till ändrade föreskrifter bedöms inte strida mot EU-rätten.

6. Tidpunkten för ikraftträdande och eventuella behov av informationsinsatser

Föreskrifterna förslås träda i kraft den 1 januari 2016.

7. Företagare som berörs av regleringen

Cirka 320 000 företagare berörs av regleringen.

8. Administrativa kostnader för företagen

Några ytterligare administrativa kostnader bedöms inte tillkomma.

9. Övriga kostnader och eventuella behov av förändringar av verksamheten

Några ytterligare kostnader bedöms inte tillkomma.

10. Eventuell påverkan av företagens konkurrensförhållanden

Det bedöms inte föranleda några ökade administrativa kostnader för företagen med anledning av de föreslagna föreskrifterna.

11. På vilket sätt kan regleringen i övrigt påverka företagen?

Det bedöms inte tillkomma någon ytterligare påverkan i andra avseenden.

12. Behöver särskild hänsyn tas till små företag vid regleringens utformning?

Nej.

13. Kontaktperson

För mer information går det bra att kontakta Serdar Gürbüz på telefon 010-116 11 07 eller via e-post: serdar.gurbuz@forsakringskassan.se

Bilaga

Beräkning av egenavgiften för egenföretagare och bakomliggande principer

Denna bilaga redogör för hur egenavgifterna för olika karenstider 2016 bestäms.

Sammanfattning

Försäkringskassan använder sig av en beräkningsmodell som inte differentierar risken mellan grupper som valt olika karenstider¹.

Den av regeringen föreslagna sjukförsäkringsavgiften för egenföretagare² är 4,94 %, vilket är detsamma som nivån på grundkarensen på 7 dagar. Med detta ingångsvärde beräknas egenavgifterna för olika karensdagar.³ I tabell 1 visas föreslagna egenavgifter för 2016.

Tabell 1 Egenavgifter för 2016

Karenstid	Avgift
1 dagar	5,32
7 dagar*	4,94
14 dagar	4,85
30 dagar	4,53
60 dagar	4,19
90 dagar	3,93

* Grundkarens egenavgift

Källa: Försäkringskassan

¹ Anledningen är att regeringen i sitt budgetförslag för 2013 kommenterat grundförutsättningarna för hur egenavgiften ska bestämmas och detta sammanfaller med kritik som tidigare riktades från Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) angående riskdifferentiering i rapporten ISF 2012:8 "Sjukfrånvaro och vård av barn bland företagare – En analys av utvecklingen under 2000-talet". Modellen för att beräkna egenavgiften gjordes om 2009 för att korrigera alltför låga egenavgifter för egenföretagare som valt längre karenstid. Inför avgiftsberäkningen för inkomståret 2012 gjordes förändringar med riskdifferentierande inslag. Detta uppmärksammades och kritiserades av (ISF) som påpekade att man frångick enhetlighetsprincipen (med vilket menas att alla obligatoriskt anslutna försäkringstagare gemensamt delar sjukskrivningsrisken i försäkringen).

² Med egenföretagare avses enskild firma, handelsbolag och kommanditbolag.

³ Budgetpropositionen 2015/16:1 innehåller en höjning av egenavgiften för 2016 till 4,94 procent vilket används som ingångsvärde i beräkningarna.

Bakgrund – val av karensdagar för egenföretagare

År 1963 blev sjukförsäkringen helt obligatorisk för egenföretagare. I förarbetena inför reformen diskuterades att det var önskvärt och rimligt att tillgodose en ”viss valfrihet beträffande karenstiden”.⁴ I samma utredning diskuterades vidare hur försäkringen skulle finansieras och där beräkningen utfördes av Riksförsäkringsverket och att avgiftens storlek i det enskilda fallet var beroende av sjukpenningens storlek samt av karenstidens längd.⁵ Egenföretagare har därmed från början haft möjlighet att välja karenstid. Karenstidens längd har varierat över tid och från den 1 januari 2013 är grundkarensen 7 dagar.

Tabell 1 visar hur karenstiden varierat mellan olika år där dag inom parentes anger grundkarens.

Tabell 2 Karenstidens längd för egenföretagare från 1963

Period	Karenstidsalternativ
jan 1963 - dec 1966	(3), 33 och 93
jan 1967 - dec 1985	(1), 3, 33 och 93
jan 1986 - nov 1987	(1), 3 och 30
dec 1987 - mar 1993	(0), 3 och 30
apr 1993 - jun 2010	(1), 3 och 30
jul 2010 - dec 2012	(7), 14, 30, 60 och 90
jan 2013 -	1, (7), 14, 30, 60 och 90

Källa: ISF och Försäkringskassan

Regeringens intention i prop. 2012/13:1 UO10

Till avgiftsåret 2012 har beräkningsprincipen för egenavgifterna ändrats givet olika längder i karenstid. I denna beräkning tas hänsyn till risken att bli sjukskriven. I samband med införandet av en karensdag har beräkningen kommenterats i prop. 2012/13:1, UO10, i vilken framgår att regeringen ser att risken delas av hela kollektivet. Regeringen anför följande:⁶

⁴ SOU 1961:29, sid 259ff ”Förtidspensionering och sjukpenningförsäkring m. m”, http://weburn.kb.se/metadata/SOU_615157.htm.

⁵ Ibid sid 263-264. Samt anges ”Avgifterna är vidare beräknade under förutsättning av i stort sett oförändrad sjuklighet”.

⁶ Prop. 2012/13:1, UO10, s. 36, <http://regeringen.se/content/1/c6/19/91/89/29779188.pdf>.

”I övrigt vill regeringen, gällande utgångspunkterna för beräkningen av egenavgifter vid val av karenstid, hänvisa till propositionen Trygghetssystemen för företagare (prop.2009/10:120, sid. 69–70). Där framhöll regeringen att avgifter inte sätts för grupper med olika risk, utan att risken fördelas över hela det kollektiv som omfattas av socialförsäkringen.

Beräkningen av egenavgifterna vid val av karenstid ska därmed ta sin utgångspunkt i såväl riskdelning över hela kollektivet, som hur den valda karenstiden bedöms påverka försäkringens utgifter.”

Av detta framgår tydligt regeringens intentioner om hur avgiften ska beräknas. Det innebär att principen bakom hur den obligatoriska sjukförsäkringen utformats avseende en kollektivt delad risk ska gälla. Denna skrivelse tar därmed fram en beräkning på egenavgifterna som bortser från riskdifferentiering och i princip återgår till hur avgifterna beräknades innan 2012.

Modell för beräkning: Antal dagar uppdelat per längdklass

Vid fastställande av egenavgifterna för 2016 vid olika karenstider delas sjukskrivningsrisken med hela kollektivet egenföretagare, vilket i sin tur är analogt med hur sjukskrivningsrisken hanteras i sjukförsäkringen för anställda. Utgångspunkten för modellen är att sjukförsäkringsavgiften i egenavgifterna avser täcka alla nettodagar för egenföretagare, och denna nivå gäller för grundkarensen (7 dagar). Om en försäkrad väljer en längre karenstid ska denne inte vara med och betala för de nettodagar som försäkringen ersätter perioden före. Därmed blir avgiften lägre vid val av karenstid som överstiger grundkarensen samt högre vid val av karenstid som understiger grundkarensen. Principen för beräkningarna är att antalet nettodagar som betalas ut efter vald karenstid delas med antalet nettodagar som betalas ut efter grundkarensen, varefter relationen multipliceras med sjukpenningutgifternas andel av sjukförsäkringsavgiften för egenföretagare. Ekvation (1) visar hur den nya avgiften beräknas.

$$(1) S_k = \delta + \rho \left(\frac{\sum_{k+1}^{\infty} \text{nettodagar}_t}{\sum_1^{\infty} \text{nettodagar}_t} \right)$$

S_k Egenavgift relaterad till karenstid

- δ Delen av sjukförsäkringsavgiften som härleds till sjuk- och aktivitetsersättning
- ρ Motsvarande del av sjukförsäkringsavgiften för sjukpenning
- ∞ Förenklat uttryckt som avser gälla för alla sjukfallslängder
- k Vald karenstid
- l Sjukfallets första dag efter grundkarens, dvs 8 dagar
- t Period nettodagarna avser

För att beräkna avgifterna för karenstid används föregående 12 månaders utfall, dvs. perioden 31 maj 2014 - 1 juni 2015, för att skatta antalet nettodagar i försäkringen.

Avgiften för en dags karenstid är svårare att beräkna än för 14 – 90 dagar beroende på mindre information än för övriga grupper. Att grundkarensen ligger på sju dagar komplicerar framtagandet av avgiften och räknas därmed separat. I beräkningarna antas samma friskskrivningssannolikhet för hela kollektivet. I princip samma modell används för beräkning av avgifter över grundkarensen. Gruppen med en dags karenstids fördelning antas gälla för gruppen med grundkarens innan dag sju och därmed uppskattas antalet sjukdagar som används i beräkningen. Avgiften för en dags karenstid beräknas till 4,66 procent.

Resultat och sammanfattande diskussion

I tabell 3 presenteras beräkningarna av egenavgiften för karenstid om 1, 7, 14, 30, 60 resp. 90 dagar. Avgiften beräknas på senast tillgängliga tolv månadersperiod med utbetalda nettodagar i sjukförsäkringen. Riksdagen fastställer socialförsäkringsavgiften i grundkarensen för egenföretagare vid 7 dagars vald karenstid.

Tabell 3 Egenavgift vid val av karensdagar för 2016

Karenstid	Avgift
1 dagar	5,32
7 dagar*	4,94
14 dagar	4,85
30 dagar	4,53
60 dagar	4,19
90 dagar	3,93

* Grundkarens egenavgift

Källa: Försäkringskassan

Avgiften mellan olika karenstider skiljer sig inte nämnvärt åt från grundkarensen på 7 dagar. En möjlig orsak antas vara att sjukskrivningsrisken inte beaktas, vilket skapar incitament att välja kortare karenstid. Tidigare har framförts synpunkter från intresseorganisationer att egenföretagare som valt längre karenstid också måste få nedsätta sjukförsäkringsavgifter som står i proportion till den ökade risken.⁷ Dock har beräkningarna utgångspunkt i regeringens budgetproposition för 2012 där den kollektiva försäkringen med gemensam risk föredras.⁸

---

⁷ Svenskt Näringslivs remissvar på Ds 2012:9, dnr 46/2012.

⁸ Både i regeringens intentioner såväl som i tidigare förarbeten som tidigare diskuterats i denna bilaga.

Rättsavdelningen
Serdar Gürbüz

Datum
2015-10-23

Diarienummer
40959-2015

Sändlista:
Näringslivets regelnämnd: info@nnr.se
Skatteverket: huvudkontoret@skatteverket.se
Svenskt Näringsliv: remisser@svensktnaringsliv.se
Regelrådet: regelradet@regelradet.se
Inspektionen för socialförsäkringen:
registrator@inspsf.se

Förslag till procentsatser för beräkning av egenavgift till sjukförsäkringen för år 2016

Översänder konsekvensutredning med förslag till Försäkringskassans föreskrifter om procentsatser för beräkning av egenavgift till sjukförsäkringen för år 2016.

Eventuella synpunkter kan lämnas senast **måndagen den 9 november 2015** till serdar.gurbuz@forsakringskassan.se.

